

SANDEFJORD KOMMUNE

VARDEN UNGDOMSSKOLE

Vardeveien 52, 3227 Sandefjord

Tlf.: 33 41 76 50 Fax: 33 41 76 51

E-post: varden.ungdomsskole@sandefjord.kommune.no

HANDLINGSPLAN FOR SKOLENS LÆRINGSMILJØ

VARDEN UNGDOMSSKOLE 2011/2012

INNHALDFORTEGNELSE

- Kapittel 1:** Fagpolitisk plattform
- A.** Betydningen av læringsmiljøet
  - B.** Det sosialpedagogiske grunnsynet som skolen ledes etter og som alle må være lojale ovenfor.
- Kapittel 2:** Organisasjon og funksjon
- A.** Organisering av Varden
  - B.** Funksjon
- Kapittel 3.** Faste elementer
- A.** Grønt område
  - B.** Gult område
  - C.** Rødt område
- Kapittel 4.** Kartlegging og tiltak
- A.** Kartlegging
  - B.** Oppfølging av kartlegging
- Kapittel 5.** Langsiktig kompetanseplan
- Kapittel 6.** Årsplan
- A.** Satsingsområde dette skoleåret

HANDLINGSPLAN FOR LÆRINGSMILJØ

KAP 1.

FAGPOLITISK PLATTFORM

A. Det fagpolitiske grunnsynet hjemlet i sentrale og lokale styringsdokumenter

Betydningen av læringsmiljøet

(Bygger på ”Læringsmiljø i skole og lærebedrift” - Udir 2005, kvalitetsmeldingen fra våren 2008 og stortingsmelding 16-2006/2007)

Strategien for læringsmiljøet bygger på generell del av læreplanen og læringsplakaten. Den omfatter det fysiske og det psykososiale miljøet og skal bidra til å stimulere elevene i deres personlige utvikling og identitet. Videre skal strategien bidra med å utvikle etisk, sosial og kulturell kompetanse og evne til demokratiforståelse og demokratisk deltakelse.

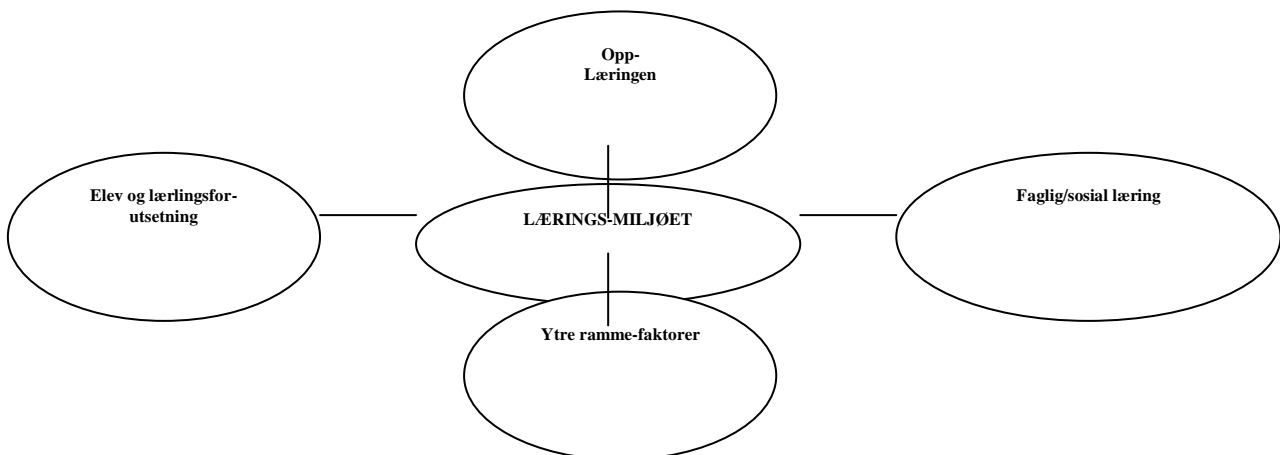
Det er både nasjonalt og internasjonalt godt dokumentert at læringsmiljøet har betydning for de resultater som oppnås i skolen. Evalueringen av Reform 97 viser at elevene i grunnskolen trives. Den nettbaserte undersøkelsen Elevinspektørene og Lærlingsinspektørene viser det samme. Samtidig peker internasjonale undersøkelser på at uro, lav motivasjon og udisiplinerte elever er en utfordring for norske skoler. Flere læringsmiljøer er preget av uklare regler og dårlig håndhevelse av dem, konfliktpreget læringsmiljø, manglende fokus på ledelse og dårlig forhold mellom elev og lærer. Det er også lite struktur og dårlig funderte tiltak for å mestre problematferd. (Jf. Nordahl m.fl. 2003)

Et godt læringsmiljø har lite problematferd som mobbing, bråk og uro, hærverk, vold, rus, kriminalitet, rasisme og diskriminering. Den enkelte elev og lærling blir ivaretatt, og opplevelse av ensomhet, mistrivsel og utrygghet er redusert. Dette gjelder også de som har særlige utfordringer og behov. I et godt læringsmiljø er skolebygget hensiktsmessig ut fra alle elevers behov for læring, og lokalene er rene og hygieniske. Både ute- og inneforholdene skal være trivelige med lav risiko for at elevene skal skade seg. Det gode læringsmiljøet viser klar sammenheng med trivsel, sosial læring og god psykisk og fysisk helse. Det legger til rette for at alle elever får best mulige betingelser for læring og utvikling.

Læreren er trolig den viktigste ressurs for å utvikle læringsmiljøet. Den enkelte lærer må ikke bli stående alene ved problematferd. Det er hele skolens ansvar. Den enkelte lærer må få støtte og veiledning fra skolens ledelse og kollegaer når problemene oppstår. Samarbeid med foreldrene er også viktig. Dersom en ikke klarer å løse problemer selv, er det nødvendig å søke bistand eksternt. Skolens og lærebedriftens læringsmiljø er avhengig av samspillet mellom skolen eller lærebedriften og det øvrige tjenestetilbudet og støtteapparatet. Følgende forhold i skolen og lærebedriften er sentrale deler i arbeidet for å utvikle læringsmiljøet:

- Det psykososiale miljøet
- Samarbeidet mellom aktørene som deltar i læringsmiljøet
- Forholdet mellom barn og unge
- Fysisk og psykisk helse
- Ledelse
- Normer, regler, organisering i skolen
- Verdier (lærings- og menneskesyn, demokrati, medbestemmelse, inkludering, trivsel)
- Medvirkning
- Foreldreinvolvering (bl.a hjem-skole-samarbeid)

• Det fysiske arbeidsmiljøet

Modellen viser hvordan læringsmiljøet henger sammen med hele skolens virksomhet og inneholder evidensbasert grunnlag for tiltak

De ulike forholdene griper over i hverandre og må ses i sammenheng for å skape et helhetlig arbeid for et godt læringsmiljø. Gjennom det helhetlige arbeidet kan man gi individuell tilpasning, motivasjon og læringslyst hos elevene og lærlingene og samtidig bidra til en inkluderende og helsefremmende opplæring. Lærernes og instruktørens vektlegging av relasjoner, ledelse, normer og verdier er viktig for de resultater som oppnås.

B. Det sosialpedagogiske grunnsynet som skolen ledes etter og som alle må være lojale ovenfor.

I ”Prinsipp for opplæringa” i Kunnskapsløftet står det:

1: Læringsplakaten

- *gi alle elever og lærlingar/lærekandidatar like gode føresetnader for å utvikle evner og talent individuelt og i samarbeid med andre. (Oppl.l. § 1-2 og kap. 5 og den generelle delen av læreplanverket)*
- *stimulere elevane og lærlingane/lærekandidatane i personleg utvikling og i styrking av eigen identitet, i det å utvikle etisk, sosial og kulturell kompetanse og evne til demokratiforståing og demokratisk deltaking. (Oppl.l. § 1-2 og den generelle delen av læreplanverket)*
- *sikre at det fysiske og psykososiale arbeids- og læringsmiljøet fremmar helse, trivsel og læring (Oppl.l. kap. 9a)*

2: Sosial og kulturell kompetanse

Eit tydeleg verdigrunnlag og brei kulturforståing er grunnleggjande for eit inkluderande sosialt fellesskap og eit læringsfellesskap der mangfaldet blir sett høgt og respektert. I eit slikt læringsmiljø er det rom for samarbeid, dialog og meningsbryting. Elevane får delta i

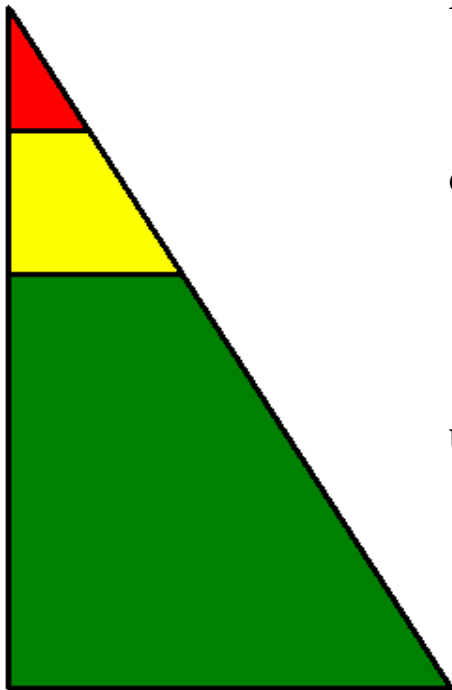
demokratiske prosessar og kan slik utvikle demokratisk sinnelag og forståing for at aktiv og engasjert deltaking er viktig i eit mangfaldig samfunn.

For å utvikle den sosiale kompetansen til elevane skal skolen og lærebedrifta leggje til rette for at dei i arbeidet med faga og i verksemda elles får øve seg i ulike former for samhandling og problem- og konflikthandtering. Elevane skal utvikle seg som sjølvstendige individ som

vrderer konsekvensane av og tek ansvaret for eigne handlingar. Opplæringa skal medverke til å utvikle sosial tilhøyrslø og meistring av ulike roller i samfunns- og arbeidslivet og i fritida.

Kommunale føringer i Sandefjord kommune

I Sandefjord kommune danner denne tiltakspyramiden utgangspunkt for arbeidet med å skape et godt læringsmiljø:

Individuell Intervensjon:

- enkelte elever
- basert på vurdering
- intensiv, langsiktig vurdering

Gruppe intervensjon:

- noen elever (i risiko)
- effektive støttetiltak
- tidsavgrenset intervensjon

Universell Intervensjon:

- Alle elever
- Alle settinger
- Forebyggende
- Proaktiv

Det vil si at skolen skal ha:

- forebyggende strategier som retter seg mot hele skolemiljøet
- strategier for elever som befinner seg i risiko for å utvikle atferdsproblemer
- strategier for å hjelpe barn som har utviklet atferdsproblemer

Det har vært en prosess mellom skole- og barnehagekontoret og de fire ungdomsskolene for å definere innholdet i "Plan for læringsmiljø". Resultatet av dette ble en mal som skolene skal bruke som utgangspunkt for det videre arbeidet. Skolene skal utforme planene lokalt. Det legges vekt på:

- at skolene bruker en positiv tilnærming hvor forebygging bla. gjennom forutsigbare forventninger til elevenes atferd er definert og lært bort, ros og oppmuntring, positiv involvering, godt tilsyn, god klasseledelse og et godt samarbeid med hjemmet, brukes i størst mulig grad
- at skolen bruker metoder som har dokumentert effekt (evidensbasert)
- at det er definerte personer på skolen som har et overordnet ansvar for å sikre kvaliteten på arbeidet
- at skolene har gode og juridisk korrekte saksbehandlingsrutiner (j.f. kap. 9A i Opplæringsloven)

- at innholdet i planen og kvaliteten på skolens arbeid skal evalueres fortløpende og legges inn i skolens årsplan
- at skolen har strategier for hvordan det skal arbeides på de ulike nivåene (se modell)
- at skolen baserer sine strategier/tiltak på systematisk kartlegging av ulike sider ved den aktuelle skoles læringsmiljø
- at skolen følger opp ”Tiltakskjede ved ugyldig skolefravær i Sandefjordsskolene”
- at skolen har strategier for å gi de ansatte nødvendig kompetanse innenfor dette fagfeltet

Arbeidet vil også med jevne mellomrom drøftes på skoleutviklingssamtalene mellom den enkelte skole og skoleseksjonen.

KAP 2:

ORGANISASJON OG FUNKSJON

A. Organisering

Varden ungdomsskole har et lederteam bestående av rektor og tre avdelingsledere. I tillegg har vi delt rådgivertjeneste, to miljøarbeidere, sekretær, lærere, assistenter og morsmåls lærere. For å best mulig fange opp elever med ulike behov, samt legge til rette for et godt læringsmiljø, har vi en organisering av ulike møtegrupper/strukturer:

- Ledelsesmøte. Ukentlig møte for skolens ledergruppe. Her diskuteres personalsaker, resultatoppfølging og skoleutvikling. Saksliste og referat.
- Administrasjonsmøter. Ukentlige møter for ledere, rådgivere og miljøarbeidere. Orienteringssaker, drøftingssaker og beslutningssaker ang skolens daglige drift. Rektor leder møtene. Saksliste og referat
- Plangruppemøter. Møtes tre til fire ganger pr. år for å planlegge hvordan skolen skal løse sine oppgaver. Plangruppa diskuterer innholdet i plandager og bunden tid på onsdager. Består av ledelsen, rådgivere, trinnskoordinatorer og tillitsvalgt.
- Sos.ped.møter. Skolen har et spesialpedagogisk team bestående av rektor, avdelingsledere, rådgiver og de to miljøarbeiderne. Anonyme saker diskuteres med helsesøster til stede. Møtehyppighet er annenhver uke. Daglig leder ved Lille-Varden deltar en gang pr.måned. Gruppa diskuterer elever som framviser en eller annen grad av problematferd, og blir enig om tiltak og ansvarsfordeling. Rektor er leder for gruppa. Egen saksliste og referat
- Spes.ped.møter. Skolen har en fast gruppe som har ansvar for spesialundervisningen på skolen. Gruppa består for tiden av avdelingsleder 8. trinn, rådgiver og to lærere. Gruppa møtes ukentlig. Ca en gang pr. måned deltar PP-tjenesten med sin representant. Da diskuteres blant annen grunnlag for henvisninger.
- TFT, skolens tverrfaglige team. Møtes ca. en gang pr. måned. Gruppa består av avdelingsleder, rådgiver, helsesøster, miljøarbeider, representant for barnvern og representant for PP-tjenesten. Gruppa tar opp

bekymringslever. Lærere og foresatte kan melde saker og selv delta i møtene på sak. Dette er et lavterskeltilbud.

- Onsdagsmøter – skolens utviklingstid. Ukentlig møter fra kl.13.10 til 15.30 for alle som jobber med elever på Varden. Møtene begynner med en informasjonsdel, og innholdet består av resultatoppfølging, seksjonsarbeid, tilpasset opplæring, klasseledelse, kompetanseheving osv.
- Trinnmøter. Ukentlig møter på tirsdag fra 14.10.15.30 der alle som tilhører et trinn møtes for å ta opp saker knyttet til daglig drift, samt planlegge videre arbeid. Mye av samarbeidet er også knyttet til pedagogiske temaer av ulike slag. Enkeltelever eller klasser tas opp når det er behov.
- Teammøter. Teamene har ukentlig samarbeid der alle saker knyttet til klassene og enkeltelever tas opp.
- Teamgrupper. Gruppen jobber etter LP-modellen, der LP står for Læringsmiljø og Pedagogisk analyse.(Høsten 2011 har skolen ikke prioritert disse gruppene.)
- Skolesaksgrupper. En egen struktur under LP-modellen. Lærere melder opp saker som er viktig å få løst. Jobber etter fast struktur i ca. 7-10 timer. Arbeidet legges alltid fram i plenum.
- Ad.hoc. Dersom det oppstår situasjoner der den vanlige samarbeidsstrukturen ikke passer, settes det ned grupper som jobber på sak.

KAP 3:

FASTE ELEMENTER

A. Grønt område

Grønt område i denne planer viser til det som i innledningen benevnes som *universell intervensjon*. Dette skal være tiltak som omfatter alle elever, i alle settinger, det skal være forebyggende og det skal virke proaktivt. Det skal i all hovedsak bestå i god undervisning etter gode klasseromsprinsipper, og det skal være det som preger skolen. Når planen allikevel har en rekke punkter utover dette, viser det mer omfanget av hva som må ivaretas for å drive en skole etter disse prinsippene, mer enn det viser volum av de ulike innslag.

Varden ungdomsskole har alltid jobbet med å få til et godt læringsmiljø. Vi har valgt å bygge mye av vår kompetanseheving, og grunnlag for hva vi skal gjøre, inkludert planarbeid, på dokumentert kunnskap/forskning. Siden 1992 har vi valgt å la Terje Ogdens prinsipper for god klasseledelse prege mange av våre diskusjoner, og vi har brukt Ogdens teorier som et bærende prinsipp i vårt arbeid. Han er svært opptatt av oppstarter, (oppstarter i august, oppstarter av dagen og oppstarter av den enkelte time). Han påpeker også viktigheten av gode relasjoner elevene imellom og mellom voksne og elever. Sandefjord kommune har høsten 2011 satt opp 11 kriterier for god klasseledelse som skal være felles for Sandefjordskolen:

Nødvendige forutsetninger

1. Lærer har ansvar for å etablere en positiv relasjon til eleven

2. Regler for ønsket atferd, og konsekvenser for brudd på reglene i klasserommet, er klart definert og kjent for alle elever. Disse praktiseres konsekvent av *alle* voksne. Direkte undervisning av sosiale ferdigheter og positiv atferd.
3. Lærer *må* ha et bevisst forhold til innredning i klasserommet, sett opp mot aktivitet og elevsammensetning

I undervisningssituasjon

4. Lærer stiller presis og forberedt til timen.
5. Lærer presenterer det faglige målet for timen.
6. Lærer formidler klart og tydelig forventninger til arbeidsinnsats og produktivitet
7. Undervisning, oppgaver og metodevalg skal være tilpasset elevenes forutsetninger og det faglige målet for timen
8. Overgangssituasjoner er planlagte og tydeliggjorte for elevene (Hva er en god overgang?)
9. Når elevene arbeider, skal lærer ha en aktiv rolle med hyppige, positive og konkrete tilbakemeldinger/framovermeldinger.
10. Lærer oppsummerer timen og evaluerer måloppnåelse sammen med elevene ved timens slutt

Thomas Nordahl er en forsker som vi også har brukt mye. Han står bak utformingen av LP-modellen, mens Lillegården kompetansesenter bidro med veiledning på den samme modellen i innføringsperioden. Thomas Nordahl har i tillegg bidratt til hvordan vi tenker hjem-skolesamarbeid.

Einar M. Skaalvik er også en referanseperson. Hans artikler og bøker har hjulpet oss i å forstå hvordan skole virker på våre elever, spesielt med tanke på selvaktelsesbegrepet.

Nedenfor følger en oppstilling av forebyggende og faste elementer som skal bidra til et godt læringsmiljø for alle elever:

- Godt forberedt oppstart. Plandager som ivaretar dette. Herunder gjennomgang av Terje Ogdens prinsipper for oppstart og god klasseledelse
- God undervisning. Herunder oppstart av den enkelte time og godt forberedte timer
- Tilpasset opplæring
- LP-modellen, teamgrupper og skolesaker
- Forutsigbarhet og tydelige grenser. Herunder ordensreglement og klasseromsregler for god oppførsel
- ”Rektorrunde” i august. Rektor og avdelingsledere er i alle klasser og snakker om mobbing, nulltoleranse for vold og trusler og om hva som er hensiktsmessig kommunikasjon (språkbruk bl.a.)
- Strukturerte elevsamtaler mellom kontaktlærer og elever. Minst to ganger årlig.
- Godt foreldresamarbeid. I 8.klasse skal alle kontaktlærere ha konferanse med ”sine” foreldre i løpet av to til tre uker.
- Antimobbearbeid. Fokus hele året, men også en årlig undersøkelse (november) Se for øvrig egen plan. Skolen bruker Kjetil og Kjartans antimobbeopplegg. (CD-tips)
- Årlig trivsels- og arbeidsmiljøundersøkelse, 8. og 9.trinn
- Elevundersøkelsen. Nasjonal undersøkelse, obligatorisk på 10.trinn
- Flexid – mine muligheter i to kulturer, kurs for minoritetsspråklige elever som går over 2 år og 12 undervisningsøkter.

I tillegg til dette har skolen en rekke tiltak av mer miljørettet karakter, eksempler på dette er:

- Ekskusjoner/skoleturer
- Aktivitetsdager
- Aktiviteter i aulaen som konkurranser, bordtennis, fotballspill og musikk.
- Fellesoppstart – hvert trinn underholder skolen i oppstart på morgenen.
- Musikal – premiere i mars og øving etter skoletid på onsdager gjennom høst/vinter hvor elevene deltar i ulike grupper og får servert mat.
- Julefest med dans og middag
- Kantinedrift av elever hver dag
- Frukutdeling hver morgen
- Svømmegruppe for jenter
- Internasjonal dag med fokus på integrering og holdningsarbeid (hvert 2. år, 2008, 2010, 2012)
- Samtalegrupper
- Lekseverktsted

B. Gult område

Alle tiltak under A er viktig også i gult område

Tilpasset opplæring

Creagruppe – kreativt arbeid med fokus på sosiale ferdigheter

Vandrere – tiltak mot elever som vandrer i timene.

LP-metodikken/skolesak

Musikktilbud fra musikk lærer (band)

Fleksible ordninger som kantine, frukt, yrkesutplassering, praktiske oppgaver på skolen

Veiledningssamtaler - samtaler og oppfølging rundt enkeltelever

Helsesøster – samtaler og veiledning

Flexid

Lille-Varden - sosialpedagogisk tilbud i liten gruppe, i egne lokaler med mye praktisk arbeid.

TFT – tverrfaglig team – månedlige møter med helsesøster, PPT, barneverntjenesten og skolen om barn man er bekymret for.

Utvidet foreldresamarbeid som skolemøter og samarbeidsmøter

Bekyringsmelding til Barneverntjenesten

Skolens tiltaksskjede mot ugyldig fravær

C. Rødt område

Alle tiltak under A og B er viktig også i rødt område

Hensiktsmessig voksenatferd, eks. Ogden, Vaaland, Bendiksen m.fl.

Utvidet foreldresamarbeid – ansvarsgruppemøter

Tilpasset undervisning, herunder også spesialundervisning (individuell plan/timeplan)

Administrative tiltak

Tilsyn fra voksne i friminutt
Tiltakskjede fravær, kommunal
Samarbeid eksternt med PPT, Barneverntjenesten, Ungdomsgruppa i Politiet, Bupa, helsesøster m.fl.
Undervisning i egne lokaler – ved utagerende/voldelig atferd kan elever unntaksvis få undervisning (en til en) utenfor skolen.
Lille-Varden
LP-metodikk

KAP 4

KARTLEGGING OG TILTAK

A. Kartleggingstyper

PSYKOSOSIALE FORHOLD

Opplæringslovens kapittel 9 ivaretar elevenes rett til et godt skolemiljø. I § 9a-1 Generelle krav heter det: ”Alle elevar i grunnskolen og videregående skolar har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjer helse, trivsel og læring.”

Om det psykososiale miljøet sier § 9a-3 følgende:” *Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremje eit godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve tryggleik og sosialt tilhør. Dersom nokon som er tilsatt ved skolen, får kunnskap eller mistanke om at ein elev blir utsett for krenkjande ord eller handligar som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal vedkommande snarest undersøkje saka og varsle skoleleiinga, og dersom det er nødvendig og mogleg, sjølv gripe direkte inn. Dersom ein elev eller foreldre ber om tiltak som vedkjem det psykososiale miljøet, deriblant tiltak mot krenkjande åtferd som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningslova. Om skolen ikkje innen rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningslova som om det var gjort enkeltvedtak”.*

Skolen følger opp elevens psykososiale miljø gjennom:

1. Systematisk undersøkelser/kartlegging
2. Faste møter
3. Daglig og kontinuerlig oppfølging
4. Når uheldige/ureglementerte hendelser oppstår
5. Gjennom planer for tiltak
6. Internt og eksternt samarbeid
7. Samarbeid med elever og foresatte

1. Systematiske undersøkelser/kartlegging:

- 1.1 Mobbeundersøkelse. Undersøkelsen foregår i november hvert år og omfatter alle elever på skolen. Undersøkelsen er etter en mal av Erling Roland, og det føres statistikk for hvert år, med mulighet for å sammenligne resultater de siste 12-14 år.

- 1.2 Trivsels- og arbeidsmiljøundersøkelse. Undersøkelsen foregår i april hvert år og omfatter alle elever på 8. og 9. trinn.
- 1.3 Elevundersøkelsen på 10. trinn.

ANTIMOBBEARBEID VED VARDEN UNGDOMSSKOLE

- AUGUST**
- rektor går rundt i alle klassene, mobbing skal være ett av temaene
  - alle kontaktlærere tar opp mobbing som tema i basis
- NOVEMBER**
- anonym **spørreundersøkelse om mobbing** gjennomføres i alle klasser
  - resultatet av undersøkelsen presenteres og diskuteres i personalet
  - strategier for oppfølging presenteres for personalet ("arbeid mot mobbing – noen viktige punkter")
  - resultatet av undersøkelsen presenteres og diskuteres i alle klasser
  - resultatet av undersøkelsen legges ut på Vardens hjemmeside
- resultatet av undersøkelsen presenteres på foreldremøte, for FAU og for SU.
- APRIL**
- anonym **spørreundersøkelse om trivsel og arbeidsmiljø**, alle klasser (10. klassene kan unntas for denne undersøkelsen dersom de har gjennomført "Elevinspektørene")
  - resultatet av undersøkelsen presenteres og diskuteres i personalet
  - strategier for oppfølging diskuteres i personalet
  - resultatet av undersøkelsen presenteres og diskuteres i alle klasser
  - resultatet av undersøkelsen legges ut på Vardens hjemmeside
  - resultatet av undersøkelsen presenteres for FAU og SU
- MARS**
- Undersøkelse fra direktoratet om trivsel, mobbing, motivasjon, faglig veiledning, medbestemmelse og karriereveiledning
- MAI/JUNI**
- møte med 7. klasseforeldre, mobbing er ett av temaene
- HELE ÅRET**
- det jobbes kontinuerlig med å forebygge mobbing i form av miljøskapende arbeid i klassene
  - det jobbes kontinuerlig med å oppdage tilfeller av mobbing
  - det jobbes med å løse et hvert tilfelle av mobbing som måtte oppstå
  - alle voksne på Varden har ansvar for å skape en så mobbefri skole som mulig

ARBEID MED MOBBING – NOEN VIKTIGE PUNKTER

1. Rekkefølgen av samtaler:

- Samtale med mobbeofferet
- Samtale med plagerne hver for seg
- Samtale med plagerne samlet
- Partene samles

2. Samtale med mobbeofferet:

- Offeret skal oppleve lærerens støtte
- Læreren skal gi uttrykk for at mobbingen er uakseptabel
- Informere om hva som skal skje, offeret er ikke ansvarlig for prosessen
- Avtale oppfølging i forhold til offeret
- Få offeret til å si mest mulig om sin situasjon, aktiv lytting
- Som hovedregel også informere foreldrene om hva man vil gjøre

3. Arbeid med plageren:

- Skaff mest mulig informasjon om saken før første samtale
- Snakk alltid med en av gangen til å begynne med
- Organiser gjerne samtalene slik at mobberne ikke får snakket med hverandre
- Vær bestemt, si at du vet om deltakingen i mobbingen, men vær rolig, ikke sint
- Ikke diskuter offerets rolle med mobberen, framhold det uakseptable i mobbing, si at offerets rolle ikke skal tas opp her
- Læreren bør virke mest mulig nøytral, det gjør mobberen usikker
- Gi mobberen mulighet til å komme med forslag til løsning
- Prøv å få mobberen til å ta avstand fra mobbingen
- Prøv å få mobberen til å forplikte seg positivt overfor offeret

4. Samtale med offeret og plagerne:

- Høre offerets nåværende situasjon, er den tilfredsstillende
- Eventuelt planlegge framover

5. Mobilisering av andre elever:

- Fint hvis man kan få sterke elever til å ta offerets parti

6. Reaksjoner:

- Dersom man ikke lykkes med saken, finnes følgende forslag til tiltak: (reaksjoner her vurderes enkeltvis, må ikke sees på som en tiltakskjede)
- Ta kontakt med plagerens foreldre
- Informere alle skolens lærere om saken
- La plageren skifte klasse
- La plageren skifte skole

- Atferden til plageren offentliggjøres og diskuteres i klassen
- Plageren får møte offerets foreldre sammen med læreren
- Plageren må møte både egne og offerets foreldre sammen med læreren
- Plageren må følge inspiserende lærer i friminuttet
- Plageren må være på lærerværelset i friminuttene

1.3 Elevundersøkelsen. Tidligere het undersøkelsen elevinspektørene. Undersøkelsen er utarbeidet på nasjonalt nivå og skal gjennomføres på alle 10. klassinger i hele landet hvert år. Undersøkelsen foregår i mars, og tar for seg en rekke faktorer knyttet til elevenes arbeidsmiljø. En egen undersøkelse heter foreldreundersøkelsen. Denne foretas på 9. klasseforeldre i mars. Undersøkelsen er frivillig.

2. Faste møter

- 2.1 Administrasjonsmøter. Fast møte minst en gang pr. uke. Dersom saker som berører elevenes psykososiale miljø har oppstått, tas disse alltid opp. Eksempelvis mobbesaker.
- 2.2 Sos.ped.møter. Fast møte minst hver 14.dag. Individuelle saker drøftes og tiltak og ansvar for oppfølging avklares.
- 2.3 Spes.ped.møter. Fast møte hver uke. Tilpasset – og spesialundervisning diskuteres i forhold til aktuelle elevsaker.
- 2.4 Teammøter. Fast møte hver uke hvor lærerne i hvert enkelt team diskuterer elevenes læringsmiljø.

3. Daglig og kontinuerlig oppfølging

- 3.1 Ledelsen. Håndterer akutte disiplinsaker og samtaler med elever.
- 3.2 Miljøarbeidere. Oppsøker og er til stede der elevene er i friminutt. Observerer og følger opp enkeltelever og grupper i forhold til trivsel. Setter i gang miljøskapende tiltak i løpet av skoledagen. Rapporterer til ledelsen.
- 3.3 Helsesøster. Jobber med enkeltsaker og elevgrupper i forhold til helse og psykiske helse. Er til stede på skolen ca 2 dager pr.uke.
- 3.4 Lærere. Daglig oppfølging av elevene i sine klasser.
- 3.5 Rådgivere. Oppfølging og tiltak rundt elever i forhold til trivsel og mobbing.

4. Når uheldige/ureglementerte hendelser oppstår

Ledelsen kontaktes og tiltak og oppfølging settes i verk av rektor/avdelingsledere.

5. Skolen har utarbeidet planer for tiltak innenfor følgende områder:

- Tiltakskjede mot mobbing
- Tiltakskjede mot ugyldig fravær
- Tiltak for elever i sorg og krise
- Tiltak ved ulykker

- Tiltakskjede ved mistanke om rus

6. Internt og eksternt samarbeid

Det interne samarbeidet skjer i henhold til ulike møter, se punkt 2 og 3. Utover dette har skolen også et tett samarbeid med eksterne instanser. I alle saker knyttet opp mot forebygging av kriminalitet eller kriminalitet, samarbeider vi med politiet, først og fremst politiets ungdomsgruppe. I alle saker rundt bekymring for enkeltelever knyttet til omsorgsforhold og lignende, samarbeider vi tett med Barneverntjenesten. Utover dette samarbeides det med de instanser som er naturlig i forhold til enkeltelever, det kan være Praktisk Pedagogisk tjeneste (PPT), Barne og ungdomspsykiatrisk avdeling (BUPA), Bredtvedt kompetansesenter, Glenne kompetansesenter og andre annenlinjetjenester.

7. Samarbeid med elever og foresatte

Elevsamarbeid: Skolen har to hovedstrukturer for å samarbeide om elevenes psykososiale forhold. Det ene er gjennom daglige oppstartsøkter der kontaktlærer møter sin elevgruppe. Det andre er gjennom de halvårlige strukturerte elevsamtalene. I tillegg er rektor/avdelingsledere ved hver oppstart i august inntil alle klasser og snakker om elevenes arbeidsmiljø, blant annet antimobbingsarbeid. I denne runden legges det særlig vekt på språkbruk/respekt. I november tilbakemeldes avdelingsleder/lærer til elevene fra mobbeundersøkelsen, og i april/mai tilbakemeldes det til elevene fra den årlige trivsels –og arbeidsundersøkelsen. Ut over dette tas saker opp når de oppstår og med den eller de det gjelder, klassevis, gruppevis eller individuelt.

Foreldresamarbeid: Sandefjordskolen har utarbeidet en ny mal for skole/hjemsamarbeidet. Dette samarbeidet skal skje via Skole/hjem møter, trinnmøter og foreldremøter. Kontaktlærere og avdelingsledere skal samarbeide med foreldre gjennom foreldrekonferanser, ansvarsgrupper eller skolemøter ved behov. Hver måned mottar foreldrene en skriftlig månedsrapport om sitt barn fra kontaktlærer. I tillegg møter rektor på møter i regi av foreldrenes samarbeidsutvalg (FAU), og rektor er fast representant i Samarbeidsutvalget og skolens Arbeidsmiljøutvalg.

KVALITETSSIKRING AV ELEVENES LÆRINGSUTBYTTE

Følgende tester/kartlegginger skal utføres ved vår skole 2011/2012:

KARTLEGGINGSPRØVER VED VARDEN 2011/2012

Kartlegging/teste	8.trin	9.trin	10.tri	Frist	Ansvar
-------------------	--------	--------	--------	-------	--------

r		n	n	nn		
Carlsten	K	X	x		Uke 36	GES, GSN, KHå
Nasjonale prøver norsk	S	X	X		14. september	GES, GSN, KHÅ, KTO, TLK, SKL
Nasjonale prøver engelsk	S	X			30.09.11	SFA, CBH, LPJ
Nasjonale prøver regning	S	X	X		Uke 43-44	KVM, CR, DMG, RT, SBE, MBJ
Kartleggeren norsk	K			X	01. oktober	AUL, JL, CB
Kartleggeren engelsk	K		X	X	01. oktober	JAS, BRE, CBH, YB, SRY, BHL
Kartleggeren matte	K			X	01. oktober	IH, CR, ØL
Elevundersøkelsen	S			X	30. april	
Foreldreundersøkelsen	S		X		30. april	
Kartleggingsmaterielle minoritetsspråklige	S	X	X	X		Lærere i grunnleggende norsk, Velkomstklassen
SOL	K	X	X	X		

B. Oppfølging av kartlegging

Oppfølging av kartlegging framkommer av skolens faste rutiner, organisering og samarbeid, spesielt skjer dette i onsdagssamarbeidet. Noen av skolens arbeid støttes opp av tiltakskjeder. Blant annet har vi:

- Tiltakskjede mot mobbing
- Tiltakskjede mot ugyldig fravær
- Tiltak for elever i sorg og krise
- Tiltak ved ulykker
- Tiltakskjede ved mistanke om rus

Annen oppfølging:

- Resultatoppfølging fra avdelingsleder mot hvert team. Faglige og sosiale mål blir fulgt opp individuelt i hver klasse.
- Læringsamtaler og konferansetimer med vekt på læringsresultater og mål for hver enkelt elev.
- Differensierte arbeidsplaner
- Tilpasset undervisning
- Læringsamtaler etter tentamen i norsk, engelsk og matematikk.

I tillegg har vi en rekke forpliktende tiltak som følge av arbeid f.eks i skolesaksgruppene.

KAP. 5

LANGSIKTIG KOMPETANSEPLAN

- Vedlikeholde og utvikle LP-metodikken, Læringsmiljø og pedagogisk analyse. Det vil bli satt av tid til teamgrupper og skolesaksgrupper hvert semester.
- Fortsatt fokus på klasseromsledelse og Terje Ogdens forskning om klasseromsledelse. Jevnlig repetisjon, observasjon og veiledning av personalet. Egne kriterier for god klasseledelse i Sandefjordskolen.
- Den andre leseopplæringen- innføring og bruk av kartleggingsverktøyet SOL (systematisk observasjon av lesing) og utvikle lærings/lesestrategier. **Alle lærere er leselærere!**
- Vurderingskultur – tydelige og faglige tilbakemeldinger (framovermeldinger) gjennom læringssamtaler. Seksjonsarbeid med fokus på vurdering. Egne kriterier for måloppnåelse ligger på MLG. Utarbeidet av alle fagseksjoner ved de fire ungdomsskolene vinteren 2011.

KAP. 6

ÅRSPLAN

2011/2012

Skolens satsningsområde dette skoleåret vil være:

- **Elevenes psykososiale læringsmiljø.** Skolen ønsker å redusere mobbing i elevundersøkelsen fra 1,5 til 1,3. Vi ønsker i ennå større grad å kunne følge opp skolens egne undersøkelser og nasjonale undersøkelser, samt følge antimobbep planen. Sikre elevens psykososiale læringsmiljø ved å fatte enkeltvedtak. Dele ut brosjyre til alle foresatte og ta dette opp på alle foreldremøter.
- **Resultatoppfølging**
Avdelingsledere skal følge opp elevenes sosiale mål ved å være tett på hver enkelt lærer og team.
Innen 30.06.2012 skal Varden ha oppnådd å:
Sikre at 85 % av elevene har karakteren God i orden og 95% har karakteren god i oppførsel til jul og til sommeren i 8., 9. og 10. klasse.
Øke den sosiale trivselen med 0,2 poeng i elevundersøkelsen (fra 4,3 til 4,5).
Øke trivselen med lærerne med 0,4 poeng i elevundersøkelsen (fra 3,7 til 4,1)

Redusere mobbing på skolen med 0,2 poeng i elevundersøkelsen (fra 1,5 til 1,3)
Redusere elevfraværet på skolen.

- Flexid – fleksibel identitet. Kursrekke for minoritetsspråklige elever som går over to år med 12 leksjoner à 2,5 timer. Kurset skal gi denne elevgruppen innsikt i egne muligheter, identitet, språk og følelser, rasisme og flytteprosessen blant annet.
- Skolen prioriterer også dette skoleåret å bruke ressurser på å sette opp en skolemusikal i mars 2012. ”Vampyrmusikal” Ca 100 elever og skolens personale + innleid regisør, danseinstruktør står for gjennomføringen. Elevene skal gjennom høsten og vinteren øve hver onsdag fra kl. 13.30- 17.00 på skole.
- Skolens resultatmål når det gjelder Sandefjord kommunes hovedmål:

Innen 31.12.2015 skal de kommunale skolene i Sandefjord ha oppnådd å:

Forbedre elevenes prestasjoner på alle klassetrinn og på alle utvalgte innsatsområder pålagt av Stortinget og Sandefjords folkevalgte organer, samt redusere mistrivsel og fravær.

Delmål :Innen 31.12.2012 skal de kommunale skolene i Sandefjord ha oppnådd å:

- 1.1 *Sikre at elevene knekker lesekoden i løpet av første klasse*
- 1.2 *Forbedre elevenes leseforståelse, lesehastighet og generelle leseferdighet.*
- 1.3 *Forbedre de fem basisferdighetene og fagkunnskapene på alle klassetrinn.*
- 1.4 *Gripe inn så tidlig som mulig når et barn ikke viser tilfredsstillende utvikling.*
- 1.5 *Redusere mobbing og fravær i skolen.*
- 1.6 *Forbedre sammenhengen mellom barnehage/barneskole/ungdomsskole/videregående skole.*

Revidert Sandefjord, 07.10.2011

Anne Enger Ulrichsen
rektor